

Čitanje slikovnica dječji

„Ako želite da vam djeca budu inteligentna, čitajte im bajke. Ako želite da vam djeca budu jako inteligentna, čitajte im još bajki.“ – Albert Einstein

Od davnina priče za laku noć važan su dio obiteljskog života i u njima uživaju cijele obitelji, a posebno djeca. Kroz slikovnice i priče dijete uči o svijetu od najranije dobi. Istraživanja pokazuju da 83% djece uživa u čitanju slikovnica prije spavanja, a njih 68% ovu aktivnost svrstava među najdraže aktivnosti koje provode sa svojim roditeljima. Slikovnica je knjiga koja ima bezbroj uloga i funkcija kod odgoja djeteta te osim što zblizava i izgrađuje čvrstu vezu između roditelja i djece čitanje ima i brojne druge dobrobiti za dijete. Postoje brojne slikovnice koje obrađuju teme emocija i problema koje muče djecu te su dobro polazište za otvaranje tih tema i razgovor s djetetom.

Zašto je korisno djetetu čitati slikovnice?

- Gradi se bliskost između djeteta i onoga tko mu čita
- Dijete zadovoljava svoje potrebe za sigurnošću, prihvaćanjem, pažnjom, ljubavi i uvažavanjem.
- Kroz iskustva likova iz slikovnica dijete upoznaje emocije i uči razlikovati prihvatljive i neprihvatljive načine izražavanja emocija.
- Slikovnice pomažu djetetu da započne razgovor s roditeljima, podijeli ono što ga muči i traži dodatne informacije.
- Dijete upoznaje svoje dobre strane, sklonosti i sposobnosti koje mu pomažu u razvoju pozitivne slike o sebi te jačanju samopoštovanja.
- Dijete upoznaje i uči socijalne i moralne norme te socijalne odnose i uloge
- Postupci likova iz slikovnice te razgovor o njima pomažu djetetu da uvidi različitosti, pravila ponašanja te ih na taj način usvoji i prihvati.
- Potiče se razvoj govora, obogaćuje se fond riječi, uče se nove činjenice i pojmovi
- Dijete razvija vještinu aktivnog slušanja, vidnog opažanja i razlikovanje finih pojedinosti
- Potiče se razvoj pamćenja, slušanja i čitanja te razvija se osjećaj za lijepo
- Prepričavanjem pročitano potiče se razvoj dugoročnog pamćenja
- Razgovorom i raspravom o pročitano potiču se misaone operacije predviđanja, zaključivanja i uviđanja uzročno posljedičnih veza te se razvija i logičko razmišljanje.
- Kod djeteta potičemo kreativno zamišljanje i izražavanje, kritičke odnose prema napisanom, razmišljanje i prosuđivanje.
- Kroz slikovnice s djetetom možemo potaknuti razgovor o nekim temama koje želimo obraditi s djetetom.

Kako izabrati dobru slikovnicu?

- Informirajte o kvalitetnim autorima i slikovnicama
- Pročitajte slikovnicu prije nego je pročitate djetetu
- Pratite djetetove interese pri odabiru slikovnice
- Uzeti u obzir kvalitetu ilustracija i povezanost teksta i slike
- Prilagodite slikovnice dobi djeteta:
 - 0-2 godine: korice koje se teško trgaju, kratak tekst (brojalice, ponavljanje riječi), jasne ilustracije s kontrastnim i jarkim bojama. Posebno su u ovom periodu primjerene pojmovne slikovnice odnosno slikovnice bez teksta ili uz kratki opis i zanimljive, ritmične stihove uz sliku određenog predmeta.
 - 3-4 godine: U ovoj dobi dijete postupno počinje razlikovati dobro od zla, lijepo od ružnog ponašanja, poželjno od nepoželjnog te ih zanimaju slikovnice koje prikazuju različite postupke i odluke likova u različitim situacijama. Pokazuju interese za priče o ljudima i životinjama u svakodnevnim aktivnostima. Poželjni su jednostavni zapleti koji su prepoznatljivi i bliski djetetu, a djeca posebno vole i uživaju u komičnim elementima u priči. U ovoj dobi primjerene su slikovnice s nešto više teksta no pri odabiru svakako treba uzeti u obzir trajanje djetetove pažnje i koncentracije ali i interese te tome prilagoditi duljinu slikovnice.
 - 5-6 godina- raspon pažnje je znatno širi pa se djeca mogu usredotočiti na različite književne žanrove, iako su slike i dalje važne te pomažu djeci da bolje prate složenije zaplete. Djecu u ovoj dobi zanimaju složenije bajke i basne, priče o drugim kulturama i običajima te priče koje se bave nekim složenijim zapletima, odlukama i odabirima likova.

Zaključno, kao predškolski psiholog u svom radu ali i kao roditelj predškolskog djeteta jako često koristim slikovnice. Slikovnice su jedan od načina da zajedno s djetetom zaronimo u svijet mašte te u tom svijetu otkrijemo puno i o sebi i o djetetu. Slikovnice nam otvaraju vrata djetetovog unutarnjeg svijeta te nam omogućuju da im pružimo našu podršku i pomoć kada im je potrebna. Kao predškolski psiholog posebnu vrijednost pronalazim u slikovnicama koje se bave emocijama te kroz svakodnevni rad s djecom svjedočim njihovom pozitivnom učinku. Postoje brojne kvalitetne slikovnice koje obrađuju emocije koje se javljaju u različitim situacijama te prihvatljive i neprihvatljive reakcije na iste. Ukoliko Vam je potrebna dodatna pomoć pri pronalasku takvih slikovnica slobodno me kontaktirajte.

Literatura

- Darmopil, K. (2017). Uloga i važnost slikovnice u predškolskoj dobi (Doctoral dissertation, Josip Juraj Strossmayer University of Osijek. Faculty of Education.).
- Hadaš, E. (2016). Uloga slikovnice i važnost čitanja djeci rane i predškolske dobi (Doctoral dissertation, University of Zagreb. Faculty of Teacher Education.).
- Kusulja, E. (2016). Oblikovanje slikovnice u radu s djecom (Završni rad). Preuzeto sa: <https://repositorij.ufzg.unizg.hr/islandora/object/ufzg:203/preview>
- Marchesi, R. (2017). Uloga slikovnice u multimedijalnom okruženju današnjice (Diplomski rad). Preuzeto sa: <https://repository.ffri.uniri.hr/islandora/object/ffri%3A1079/datastream/PDF/view> (
- Martinović, I., Stričević, I. (2011). Slikovnica: prvi strukturirani čitateljski materijal namijenjen djetetu. Libellarium: časopis za povijest i pisane riječi, knjige i baštinskih ustanova IV, 1
- Perrow, S. (2010). Bajke i priče za laku noć: Terapeutske priče za djecu. Velika Mlaka: Ostvarenje
- Radmanić, I. (2019). Edukativne slikovnice za djecu predškolske dobi (Doctoral dissertation, Josip Juraj Strossmayer University of Osijek. Faculty of Education.).
- Šišnović, I. (2011). Odgojno-obrazovna vrijednost slikovnice. Dijete, vrtić, obitelj, 17 (66), 8-9. Preuzeto sa: <https://hrcak.srce.hr/124183>
- Vizek Vidović, V., Hrabar, D. (1999). Čitajmo djeci za laku noć: Priručnik za odgojitelje i roditelje djece predškolske dobi. Zagreb: UISP.
- Velički, V. (2014). Pričanje priča – stvaranje priča : Povratak izgubljenom govoru. Zagreb: Alfa

Anja Jurić Barać, psihologinja